

KNOWLEDGE SOCIETY

การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ของผู้ปฏิบัติ วิชาชีพสถาปัตยกรรมผ่านข้อความตัวหนังสือ ถือเป็นวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคยในหมู่นักวิชาชีพบ้านเรา แต่การกระทำดังกล่าวนับเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพให้มีความมั่นคงต่อเนื่องอย่างยิ่งย่น เพราะจะเป็นการสร้างรูปแบบการถ่ายทอดและการสืบสานองค์ความรู้ในวิชาชีพจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ โดยไม่มีที่สิ้นสุด กิจกรรมดังกล่าวถือเป็นกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ที่สำคัญในวิชาชีพ ซึ่งวารสาร ACT ยินดีเป็นสื่อกลางเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน ข้อคิด และการนำเสนอข้อมูลเชิงวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพจากสมาชิกทุกท่านร่วมกับคอลัมนิสต์รับเชิญประจำของเราโดยไม่ปิดกั้นและจำกัดรูปแบบการนำเสนอ และเชิญชวนสมาชิกทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมกันในฉบับต่อไป

๕๐

ปีแห่ง สวรรคบั้นดา

ในการก่อสร้างพระเมรุฯ เพื่อส่งเสริมสังคมดีใจพระพี่นางฯ กลับสู่สวรรคต เป็นปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งของวงการช่างไทย ผมเองก็ได้ไปที่พระเมรุฯ ก่อนพระราชพิธี ๑ อาทิตย์ ซึ่งการก่อสร้างทั้งหลายก็เกือบเสร็จสมบูรณ์ทุกอย่าง เหลือเพียงสิ่งตกแต่งเล็กน้อยที่ทำก่อนไม่ได้ เช่น การแทงหยวก การแกะฟักทอง ฝ่าม่านบางชิ้น เหล่านี้เป็นต้น

พระเมรุฯ ที่ปรากฏสำเร็จได้ก็เพราะความสามารถและหัวใจของช่างไทย ที่ระดมสรรพวิชาทั้งหลายเพื่อทำงานถวายในงานนี้ ถ้ามีแค่ฝีมือและกำลังทรัพย์โดยไม่มีหัวใจประกอบ งานนี้ไม่มีทางสำเร็จได้แน่นอน ตั้งแต่การคำนวณโครงสร้างขนาดใหญ่มากแต่ไม่มีการตอกเสาเข็ม ต้องคำนวณและติดตามพฤติกรรมของแรงอย่างถี่ถ้วน ไปจนถึงความยิ่งใหญ่ของสถาปัตยกรรมและความละเอียดวิจิตรของปฏิมากรรม จิตรกรรม การจัดสวน การแกะสลัก ฯลฯ ที่เสร็จในเวลาเพียง ๗ เดือน ด้วยงบประมาณจำกัด ต้องใช้ใจ แรง สมอง และหัวใจ ที่มั่นคง จงรักภักดีจริงๆ เท่านั้นจึงสำเร็จได้

หากไปดูตอนกลางวันที่มีแสงสว่างเพียงพอที่จะเห็นรายละเอียดต่างๆ อย่างสมบูรณ์ยามเมื่อพระอาทิตย์อัสดง ฟ้าเป็นสองสิ่งดงามเหลือเชื่อ เหมือนมองไปที่สรวงสวรรค์ ยามเมื่อค่ำแล้วแสงไฟส่องกระทบพระเมรุฯ และอาคารรายล้อมบนลานกว้าง ... ลองยืนสงบ และทวนความคิด บางคนอาจจะคิดสิ่งสำคัญได้จริงๆ ครับ

วันที่ผมไปนั้น ได้เจอกับรุ่นน้องและลูกศิษย์หลายคน บางคนก็เป็นวิทยากรที่อธิบายสิ่งต่างๆ ให้ผู้เข้าชมฟังกัน ถามเขาว่าเหนื่อยไหม เขาก็ตอบว่าเหนื่อยมาก แต่ก็มีความสุข เป็นหน้าที่ที่ถือว่ามีเกียรติและเป็นโชคดีของชีวิต ...ก็ให้กำลังใจพวกเขาไปอย่างเต็มที่ สิ่งที่เขาต้องการคงมิใช่เงินทอง แต่เป็นน้ำใจแห่งความเคารพชื่นชมจากเรามากกว่าครับ

ผมได้ขึ้นไปบนพระเมรุฯ และโชคดีที่ได้เจอสถาปนิกใหญ่ “พี่อาวุธ เงินชูกลิ่น” สถาปนิกที่เป็นแม่งานของการก่อสร้างพระเมรุฯครั้งนี้ คุยกันอยู่นาน พี่อาวุธก็ใจดี คุยความรอบรู้ต่างๆ ให้สถาปนิกโง่คนหนึ่งฟัง ให้กำลังใจพี่อาวุธและกราบไหว้แกไปหลายที่ พี่อาวุธดูมีพลังมากมายเหลืออยู่ในตัว ทั้งๆ ที่พี่เขาทำงานทั้งวันทั้งคืน ต้องต้อนรับ สั่งการ ประสานงาน แก้ปัญหา ตัดสินใจ ฯลฯ แต่พี่เขาก็มีได้ทุกอย่างทั้งกายและใจใดๆ เลยครับ นำกราบไหว้จริงๆ ครับ

ผมได้ สอบถาม พี่อาวุธ ถึง ตอนที่พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเสด็จมาตรวจงานเมื่ออาทิตย์ก่อนหน้านั้น พี่อาวุธก็เล่าให้ฟังถึงความเอาพระทัยใส่ทุกๆ จุด และพระปรีชาสามารถทางด้านช่างของพระองค์ท่าน และความตอนที่พี่อาวุธเล่าให้ผมฟัง ซึ่งทำให้ผมขนลุกด้วยความดีใจสูงสุดครั้งหนึ่งของชีวิตครับ พี่อาวุธบอกว่า...

“ในหลวงทรงตรัสว่า ได้ทำพระเมรุฯ มา ๕ ครั้งแล้ว พี่ก็ทูลว่าตัวเองทำมาเพียง ๒ พระเมรุฯ เท่านั้น และคงไม่มีแรงทำพระเมรุฯ องค์ต่อไป พระองค์ท่านก็ตรัสขึ้นมา ว่า...

ไม่ต้องห่วงนะ เราจะอยู่อีก ๔๐ ปี

...พี่ก็กราบฝ่าพระบาท และขอให้เป็นเช่นนั้นเทอญ”

ผมขออนุญาตที่จะไม่ออกความเห็นใดๆ กับสิ่งที่ในหลวงทรงตรัสกับพี่อาวุธ เพียงขอภาวนาให้ทุกอย่างเป็นไปตามพระราชดำรัสที่พระองค์ตรัสนั้นเทอญ ...ชีวิตคงโชคดีเหลือประมาณได้ หากได้เกิดและได้ตายไปในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ขอพระองค์ทรงพระเจริญ และมีพระชนม์มียั่งยืนนานเทอญ

ยอดเยี่ยม เทพธรรานนท์
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

คุณยอดเยี่ยม เทพธรรานนท์

อดีตนายกลสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ คุชฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ถึงสองสถาบัน และผู้บริหารระดับสูง บริษัท อินเตอร์แพค จำกัด มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพและการบริหารงาน ก่อสร้างระดับอภิโปรเจกมาเป็นเวลานาน รวมทั้งนำวิชาชีพสถาปนิกเข้าไปใกล้ชิดประชาชนในบทบาท “หมอบ้าน” มาเป็นเวลายาวนานกว่า 10 ปี แต่อีกมุมหนึ่งที่โดดเด่นไม่แพ้กันคือสถานะนักวิชาชีพที่เป็นนักวิชาการด้วยการเดินทางไปบรรยายให้สถาบันการศึกษาสถาปัตยกรรมตั้งแต่เหนือจรดใต้ และมีผลงานบทความและหนังสือถ่ายทอดประสบการณ์ทางวิชาชีพอย่างมากมาย อาทิ “ร้อยพันปัญหาก่อสร้าง” ฯลฯ

